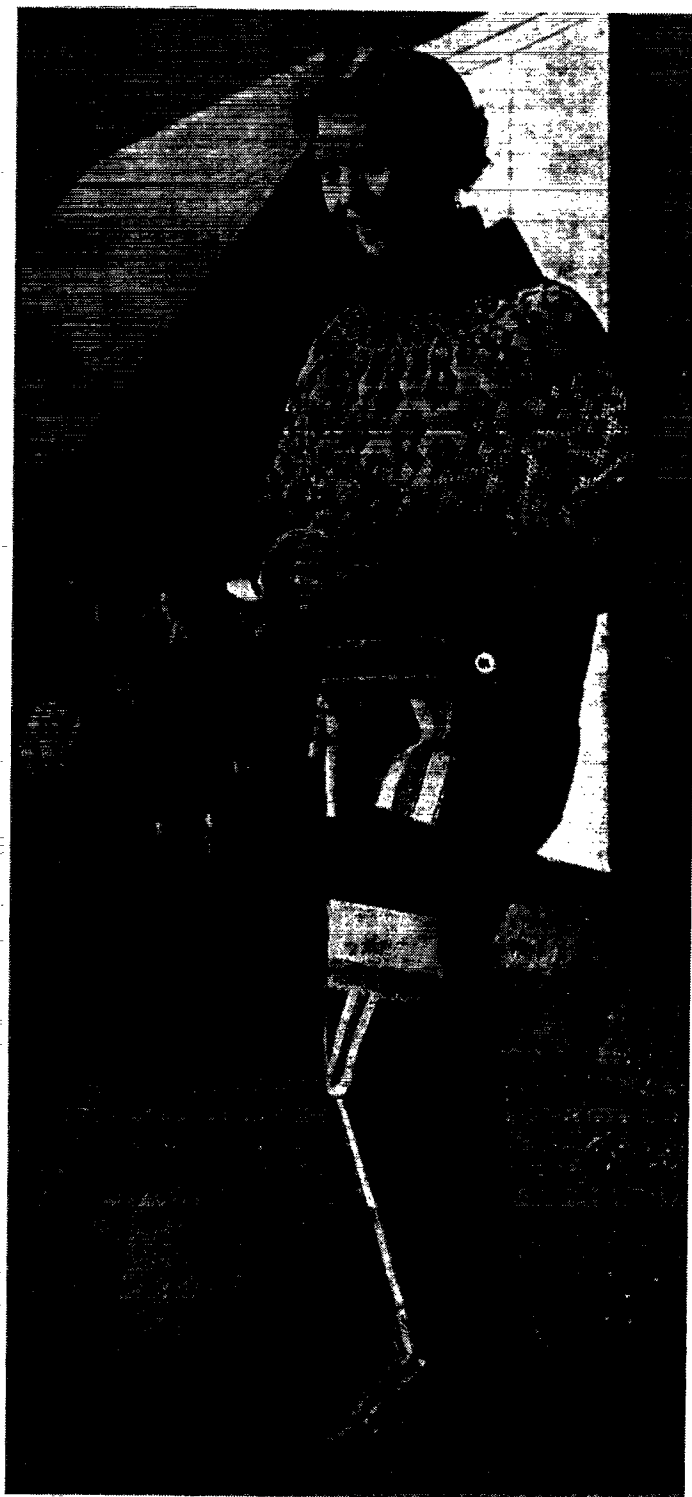

R-63

Hendes Majestæt
DRONNING INGRID
Protektor for
FORENINGEN
GRØNLANDSKE BØRN

Foreningen Grønlandske Børn undervejs mod nye mål

af Ib Thyregod

Ved en 50-års dag, som Foreningen nu oplever, er det naturligt både at se frem og tilbage på den udvikling, der har fundet sted med hensyn til arbejdet for grønlandske børn.

En dansk rigsdagsdelegation i 1923 til Grønland bevirkede, at foreningen blev stiftet den 14. januar 1924 af repræsentanter for de forskellige politiske partier under indtryk af, hvad man havde set på Grønland.

Det var dengang tuberkulosen, der ramte mange grønlandske børn, og dette gav anledning til arbejdet med oprettelse af en række institutioner på Grønland, der derfor blev betegnet børnesanatorier. Denne betegnelse anvendes stadig, men situationen er jo nu en ganske anden på grund af den skete bekæmpelse af tuberkulosen, således at institutionerne har skiftet karakter og nu anvendes overfor børn, der af sociale eller andre grunde må anbringes på en børneinstitution.

Meget er sket på Grønland i de forløbne 50 år, og her bør navnlig nævnes udviklingen efter den anden verdenskrig, hvor Grønland blev åbent, og ved grund-

loven i 1953 en ligeberettiget del af Danmark. Kolonitiden var forbi, og begyndelsen til indførelse af Grønland i den moderne tid var indtrådt. Oprettelsen af Grønlandsrådet, udarbejdelse af 5-års planerne samt udviklingen med udbygningen af åbentvandsbyerne på vestkysten er væsentlige træk i udviklingen. Nævnes bør også det omfattende byggeri bl. a. gennem G. T. O. af såvel beboelsesbygninger som institutioner, der helt har forandret de grønlandske byer, og omvendt bevirket at en række mindre udsteder blev forladt. Denne udvikling, der både har haft gode og ulykkelige konsekvenser, er så velkendt, at den ikke her nærmere skal kommenteres, men det er klart, at alt dette også har påvirket livsmønstret for de grønlandske børn. Udbygningen af hospitalerne og lægetjenesten har fået bugt med tuberkulosen og mange andre sygdomme, men en række sociale problemer af helt ny karakter er opstået og har gjort vore sanatorier uundværlige for de børn, hvis forældre ikke magter opgaven at underholde og opdrage dem i det nye grønlandske samfund. Denne ændring har

naturligt også præget forstanderinder og personalet på vore børnesanatorier, som er uddannet, således at de kan løse de nye opgaver. Vi anser det endvidere i Foreningen af væsentlig betydning, at grønlandske medarbejdere er med i arbejdet, bl. a. fordi kontakten med børnene lettere skabes herigennem.

Vore sanatorier i Sukkertoppen, Umanak, Julianehåb, Jakobshavn og Angmagssalik har alle betydet meget for grønlandske børn, og gør det fortsat, men herudover kom foreningen i 1964 og de følgende år også ind på oprettelse og administration af vuggestuer, der fik stor betydning for de mødre, der arbejder ude, bl. a. i fiskeindustrien. Også arbejdet med handicappede børn blev i denne periode taget op.

Ved årsmødet i 1973 skiftede foreningen navn fra Foreningen til Hjælp for grønlandske Børn til Foreningen Grønlandske Børn, der svarer til det almindeligt på Grønland anvendte navn for foreningen. Samtidig åbnedes der mulighed for også at kunne gå ind i et arbejde for grønlandske børn under langvarigt ophold i Danmark, f. eks. ved sygdomsbehandling, som ikke kræver indlæggelse på hospital.

Overvejelser om oprettelse af en institution i Danmark er allerede i gang, og der er her gennemført et samarbejde med andre organisationer i Danmark, ligesom der samarbejdes med Socialstyrelsen og Grønlandsministeriet om spørgsmålet. Forhåbentlig vil resultatet heraf snart fremkomme.

Udviklingen på Grønland må naturligvis føre til, at den grønlandske befolkning i højere grad kommer med i arbej-

det også med hensyn til foreningens institutioner. For vuggestuernes vedkommende gælder det, at der allerede eksisterer bestyrelser i Grønland, og allerede i begyndelsen af 1971 udarbejdede vi forslag til vedtægter for børnesanatorierne med henblik på at opnå lokal indflydelse og medvirken. Der har derefter været ført en lang række forhandlinger om dette spørgsmål såvel i Danmark som på Grønland. Disse forhandlinger er, medens dette skrives, endnu ikke afsluttet, men vi håber meget på en løsning, der tilgodeser de grønlandske interesser på dette område og samtidig skaber et grundlag for foreningens fortsatte arbejde på området.

Vi har i årenes løb haft det bedste samarbejde med Landsrådet og Arbejds- og Socialdirektoratet i Godthåb, og vi håber, at dette gode samarbejde kan fortsætte med henblik på det arbejde, der fortsat skal gøres for grønlandske børn.

Som nævnt skifter problemerne karakter, og det er nødvendigt, at foreningen er med i udviklingen, såfremt vi fortsat skal arbejde for de grønlandske børn i samarbejde med den grønlandske befolkning og deres folkevalgte organer, kommunalbestyrelser og landsråd.

Må jeg til slut benytte denne lejlighed til at takke foreningens mange medlemmer og bidragsydere for deres indsats for foreningen.

Af stor betydning har det været, at Dronning Ingrid i 1952 blev foreningens protektor og altid med den største interesse har støttet foreningens arbejde. Vi bringer derfor Dronning Ingrid vor hjerteligste tak herfor.